

Megkondul a 800 éves formába öntött harang Ópusztaszeren

Ezerszáz íjász lő nyílzáport szombaton

Ezerszáz íjász zúdit nyílzáport szombaton délután az ópusztaszeri emlékpark melletti mezőre. Árpád halálának 1100. évfordulóján a parkba kedvezményes, kétszáz forintos jeggyel lehet bemenni az országos íjásztalálkozó programjaira, vasárnap pedig a monostor helyén szentmisét celebrál a megyés püspök. Most először megszólal a harangöntő műhelyben föltárt forma alapján készült, a napokban újraöntött harang.

Országos íjásztalálkozót rendeznek szombaton és vasárnap Ópusztaszeren. Az ötvenéves Magyar Íjászszövetség ezzel a rendezvénnyel szeretné népszerűsíteni a sporteszközzé szelődött ősi fegyvert. A találkozót azért most tartják, mert idén ezerszáz éve, hogy Árpád fejedelem legyőzte a sajátjánál jóval nagyobb nyugati szövetséges hadsereget a pozsonyi csatában, és közvetlenül ezután meghalt. A nemzeti emlékparkban, egy jurttában tartott tájékoztatón Faragó Csaba, a Magyar Íjászszövetség elnöke elmondta: megállapodtak a parkkal, az íjjal érkezők ingyen jöhetnek be, míg az érdeklődők jellepes, kétszáz forintos belépődíj ellenében. Nekik is lesz lehetőségük arra, hogy célba löjjenek. Történelmi íjászversenyt, háromdimenziós vadászíjászversenyt rendeznek, bemutatják az olimpiai számot. A legnagyobb látványosságnak mégis a szombat délután öt órára tervezett nyílzápor ígérkezik: ezerszáz íjász kivonul az emlékpark előtti mezőre, és egyszerre lő. Folyamatosan regisztrálnak a jelentkezők a www.ijasznap.hu oldalon.

Horváth Gábor, a park igazgatója elmondta, a park szombaton fél tizenegytől Árpád koráról szóló történelmi előadásokkal, Kun Péter fotókiállításával járul hozzá a nap programjához, vasárnap pedig 10 órától a monostornál szentmisét celebrál Kiss-Rigó László megyés püspök, aki nagyban hozzájárult

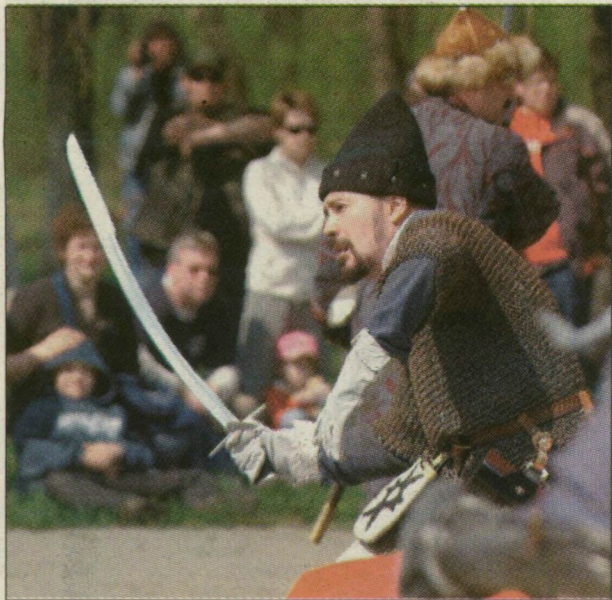
IDÉN NÉGYEL TÖBB PROGRAM

Az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékpark 2006-ban néprajzi indíttatású programokkal szolgáltatta meg a közönséget. Így a januári Vince-napi vesszővágás után február 16-án cücorkás bált, június 24-én Szent Iván-napot, augusztus 5-én dinnyenapot, augusztus 20-án Szent István-napot, szeptember 16-án hagymanapot, 30-án borszűrő Szent Mihály-ünnepet, október 14-én paprikanapot, 28-án kukoricánapot, november 11-én Márton-napi libatort, december 13-án Luca-napot rendezett. Horváth Gábor februári megválasztása után nem módosított a már elfogadott programterven, amelyet meg is tartanak. Ugyanakkor úgy gondolja, hogy a parknak a néprajzi rendezvények mellett a középkori krónikákon alapuló történelmi hagyományörzés a fő feladata. Idén az év elején tervezetthez képest még négy programot szerveztek. Megemlékeztek Kodály Zoltán születésének 125. évfordulójáról, és kiállításal tisztelegtek a honfoglalás 1111. évfordulója előtt. Most Árpád emlékére rendeznek ünnepet, augusztus 18-19-én országos vadásznap lesz, majd a szokásos augusztus 20-i Szent István-nap után, szeptember 9-én egy régi hagyományt, a szobori búcsút elevenítik fel, amely egyházi rendezvény, vásári sokadalommal. Bójte Csaba dévai ferences szerzetes mond beszédet.

ahhoz, hogy a harang – amelyet az itt megtalált öntőműhely formájából elkészítettek tíz éve, de egy hiba miatt nem szólalt meg – most egy újraöntés nyomán végre megkondulhasson. Székelyudvarhelyi mester öntőműhelyében készült, nagyon erős a hangja.

A park most emlékezik a nándorfehérvári csata napjára is, amely július 22-én volt. Árpád és Hunyadi sorsában nem csak az a közös, hogy mindketten meghaltak a győztes csata után, hanem az is, hogy diadalukat hosszabb békés időszak, virágzás követte.

B. A.

Nomád harcos Ópusztaszeren. Szombaton Árpádra emlékeznek, és minden íjászt várnak

Fotó: Segesvári Csaba

Egykori gázlók nyomában a Tiszán

A Kiskőrösi halászcárdánál a duzzasztás előtt át lehetett gyalogolni a túlpartra a Tiszán

Fotó: Schmidt Andrea

Ki hinné el – első ránézésre – a Tiszáról, hogy a törökbecsei duzzasztó működésbe lépte előtt át lehetett gyalogolni egyik partjáról a másikra a Kiskőrösi halászcárdánál? Pedig így volt. A Maroson kis víznél azonban csak a torkolat fölötti néhány kilométeren át érezhető a duzzasztó hatása.

– Gyermekkorom nyarain kisvízkor rendszeresen átgyalogoltunk a Tiszán az újszegedi oldalról a Kiskőrösi halászcárdára, a Maros-torkolat alatt. S persze vissza is gyalogoltunk. Ez volt a szegedi gázló – emlékszik vissza Keller Péter, az Atikövizig folyószabályozási ügyintézője a duzzasztás előtti időkre. A gázló azért alakulhatott ki, mert a gyors folyású Maros a lassabb folyású Tiszába érve itt rakta le hordaléka egy részét. A másik, nagyon sekély vizű szakasz Gyálarétnél volt, itt halmozódott föl a vízfenéken a Marosból származó hordalék további része. Mindez még a törökbecsei duzzasztó működésbe helyezése, 1976 előtt volt. A duzzasztás óta azonban egészen Csongrádig érzékelhető a törökbecsei vízmélységnövelő hatása.

A Tisza duzzasztás nélkül mai képét mutatná, a kanyarok belső ívén itt is, ott is szárazra kerülne – régen szárazon is voltak – a bársonyfinom homok alkotta „porondok” vagy „porongok” (hol így nevezi őket a népi nyelv, hol úgy). A rendkívül kisvízes 1946-os évben Szegeden mínusz 250 centit mutatót a vízmérce – mondja Lázár Miklós hidrológus. A duzzasztás utáni időszak-

ban 1983-ban volt legalacsonyabb a víz, ekkor plusz 24 centi volt a vízszint a szegedi mérce szerint. Jelenleg egyébként plusz 148 centi a vízállás, ez megfelel az ilyenkor szokásos átlagvízszintnek. Duzzasztás nélkül másfél-két méterrel lenne alacsonyabb most a Tisza.

A Marossal kapcsolatban mi a helyzet? Ilyenkor, kisvíznél legfőképpen a torkolat

után öt-tíz kilométerig érezhető a duzzasztás vízszlopemelő hatása. Az előlotti szakaszon ugyanúgy néz ki a Maros, mint 1976, a duzzasztás beindulása előtt. A Maros esetében a 2003-as év hozott szélsőségesen kevés vizet, a makói mérce szerint akkor mínusz 107 centis volt a vízállás; ugyanott most mínusz öt, ez átlag másfél méter mély vizet jelent. Gázlóból Makón túl most is több akad, de vigyázni kell: előfordul, szinte a túlpartig átér az ember gyalog, közvetlenül a túlpart előtt azonban jócskán elborítja a víz.

F. CS.

CSÓNAKKAL, ZÁTONYOK KÖZT

A Marost évről évre „újra kell tanulni” – mondja Szetei László szegedi csónakkészítő-mester, a folyó nagy ismerője. Rendszeresen fölmegegy motorcsónakkal a Maroson – ameddig lehet. Mert hol eddig lehet, hol addig. Hol itt bukkannak föl zátonyok, hol ott. Állandó, fákkal is benőtt szigetből legalább öt található a Maroson, legismertebb a Klárafalva és Ferencszállás közti Illés-sziget, amely Flórián Illésről, az egykor itt tanyázott, azóta már elhunyt halászból kapta a nevét. – A szigettől jobb felé eső folyóág széles, és olyan sekély, hogy a mostani vízállásnál már el-elakad a csónakmotor. A bal parti ág keskeny és mélyebb, ott el tud haladni a csónak – ismert egy jellegzetes területet. A makói híd előtt másfél-két kilométerre egy hatalmas fűzfa van elakadva a meder kellős közepén. Ott ilyenkor, több mint egy futballpályányi területen alig tíz-húsz centi mély a víz. A kanyarok tájéka legalább két-három sódertányon már ki is látszik ilyen vízállásnál a mederből. Gyakori, hogy a kanyar belső ívétől szinte a túlpartig „porong” látszik ki a vízből – vagy ha a mostani vízmélységnél még nem látszik ki, nemsokára kilátszik, ahogyan egyre lejjebb a víz –, s csak a kanyar külső ívénel mély a folyó, de ott annyira, hogy az embert jócskán ellepi. Ahol vonalzó egyenes a folyó, sokszor teljes szélességében alig ér deréki.

„Az emberek zöme hetente, fele naponta vált szót a szomszédjaival”

Többnyire magányosak vagyunk – vagy mégsem?

Sokan barátaikkal, szomszédjaikkal sűrűbben találkoznak, mint a családtagjaikkal. A Tárki legújabb felmérései szerint ápoljuk meg a kapcsolatainkat, annak ellenére, hogy a szakértők szerint a magyarok a legmagányosabbak közé tartoznak Európában. A Szegedi S. O. S. Lelkiségi szolgálat vezetőjének tapasztalata szerint sok a magányos szegedi.

– A barátokkal és a szomszédokkal sokkal többet találkozom, mint a rokonaimmal. A körülöttem élőkkel szinte napi kapcsolatban vagyok, a barátaimmal pedig körülbelül kéthetente találkozunk. A tágabb családommal ritkábban, havonta egyszer jövünk össze – mesélte a 47 éves Oláhné Süli Rózsa, aki fontosnak tartja, hogy ha személyesen nem is, de legalább telefonon hetente beszéljen a testvérével, unokatestvéreivel.

A Tárki legfrissebb kutatásai szerint az emberek zöme hetente, fele naponta vált szót szomszédjaival, s kétharmaduk a rokonokkal és a barátokkal is beszél hetente telefonon. A felmérés azt is kimutatta, hogy személyes találkozásokra sokkal ritkábban kerül sor, de azért az emberek kétharmada megpróbál havonta találkozni rokonaival, barátaival. A munkatársi kapcsolata-

kat munkahelyen kívül is körülbelül ilyen gyakorisággal ápolják.

A felmérés szerint a férfiak és a nők másképpen kezelik kapcsolataikat. Míg a nők inkább a közvetlen környezetükkel – családtagjaikkal, szomszédjaikkal – tartják a kapcsolatot, a férfiak munkatársaikkal és barátaikkal szeretnek összejönni.

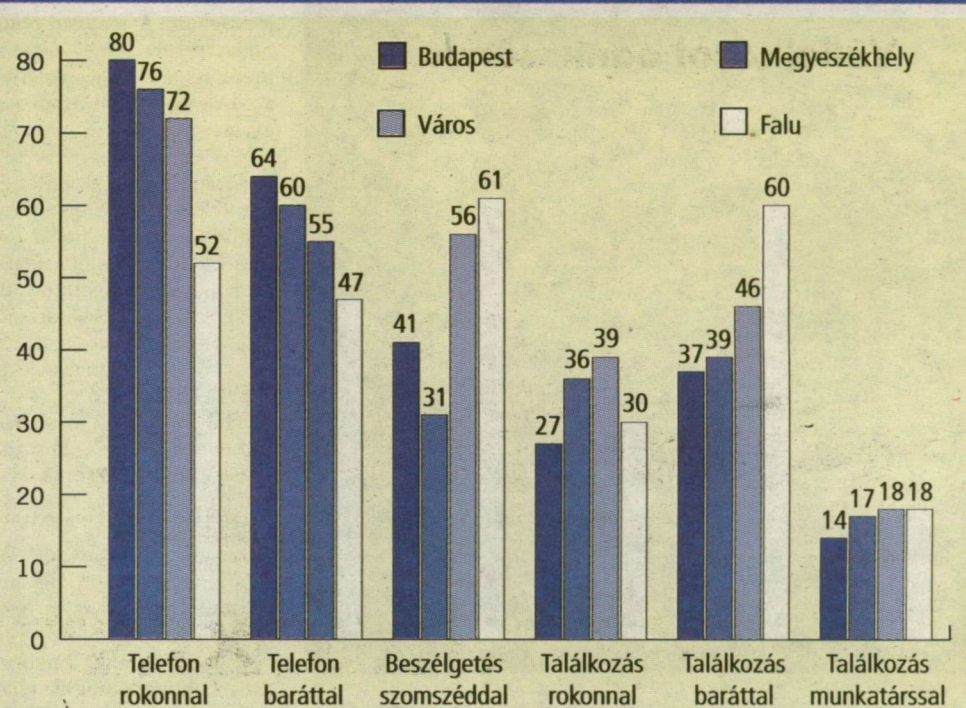
A személyes találkozások és a telefonálás gyakoriságát az is befolyásolja, ki mekkora településen él. Minél nagyobb a település, annál nagyobb baráti és rokonos telefonos listával rendelkezünk. A kisebb falvakban, városokban pedig gyakrabban találkoznak rokonokkal és szomszédjaikkal az emberek, talán azért, mert szinte elkerülhetetlen.

A felmérés ellenére sok szakember nem cáfolná azt a megállapítást, hogy Európa egyik

legmagányosabb népe vagyunk. Megkérdeztük a szegedi lelkesítő szolgálat vezetőjét, mit tapasztal, a hozzájuk forduló emberek hány százaléka magányos. – Pontos statisztikánk nincsen, de a szegedi telefonálók körülbelül 40-60 százaléka tekinthető magányosnak, nem fizikai értelemben. Ez annyit jelent, hogy család, barátok veszik körül őket, kapcsolataikban azonban nem kapják meg azokat a lelki szükségleteket, amire igazán vágyunk. Ennek különböző okai lehetnek: a kommunikáció hiánya, a rohanó életmód, a depresszió és a neveltetés – magyarázta Hevesiné Kratochwill Katalin. Hozzátette: – A türelmetlenség és a tolerancia hiánya miatt elveszíthetjük jó kapcsolatainkat, ami miatt szintén magányossá válhatunk. Napjainkban a fiatal férfiak és a nők egyre önállóbbak, sokan komoly elszántsággal rendelkeznek, emiatt gyakran inkább egyedül próbálják megoldani az életüket, ahelyett, hogy alkalmazkodnának társukhoz.

KANCSÁR TÍMEA

A LEGALÁBB HETI KAPCSOLATTARTÁS GYAKORISÁGA TELEPÜLÉSNAGYSÁG SZERINT (%)

Forrás: TÁRKI

DM-grafika